www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 108. — Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 9. мая, 1923. — VOL. XXXI. — No. 108. — Jersey City, N. J., Wednesday, May 9, 1923. — THREE CENTS

ЄДНАЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО У. Н. СОЮЗА

ДО КІНЦЯ ЧЕРВНЯ С. Р. ПРИЙМАЄ У. Н. СОЮЗ НОВИХ ЧЛЕНІВ, СТАРШИХ І МАЛОЛІТНІХ БЕЗ ВСТУПНОГО.

УРЯДНИКИ ВІДДІЛІВ І ЧЛЕНИ ТА ЧЛЕННИНІ, ВИКОРИСТАЙТЕ СЮ НАГОДУ І ПРИЄДНАЙТЕ ЗА СЕЙ ЧАС ТИСЯЧІ НОВИХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

ПАМЯТАЙТЕ, ЩО ЗРІСТ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ І МАЙНА У. Н. СОЮЗА СЕ ДОРОБОК УСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНКИНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

АМЕРИКА ДУМАЄ ПРО ВЖИВАННЄ ВІЙСК ПРОТИ БАНДИТІВ В КИТАЮ

ВАШИНГТОН, 7. мая. — Американський уряд рішився вжити своїх військ, розложених в Китаю, проти бандитів, що напали оногді на зелізничий поїзд в Шантунгу тай пірвали кількоро Американців та Американок.

Вжитє військ буде залежати від висліду межинародної конференції, яка сими днями відбувається в Пекінгу. Американський уряд вважає положенне дуже поважним, бо китайський републиканський уряд є дуже слабий та ледво чи може дати собі раду з бандитами.

Злучені Держави мають в Китаю два баталіони 15-ого полку інфантерії, в котрих є 35 офіцирів та 885 мужви.

ПРОПАГАНДА ПРЕЗИДЕНТА ЗА СВІТОВИМ СУДОМ ПРИ ЛІЗІ НАРОДІВ

АТЛАНТА, Джорджія, 7. мая. — На річній конвенції Загальної Федерації Жіночих Клюбів відчитано лист президента Гардинга, в котрім він заявляє, що вся совість, все серце та весь ум американського народа стоять за приступленнєм Америки до межидержавного суду при Лізі Народів. Він висказує теж надію, що вся опозиція проти його проекту заспітиться.

Він підсуває противникам свого проекту злобні наміри.

ВЕЛИКИЙ ТРАМВАЄВИЙ СТРАЙК

ЛОРЕНС, Месечузетс, 7. мая. — Робітники трамваєвого підприємства Істерн Месечузетс Стріт Рейлвей не працюють ще від суботи.

Уряд підприємства видав учора відозву до страйкуючих робітників, в котрій відгрожується страйкарям, що як вони не вернуть до 4. години сполудня, то підприємство найме на їх місце старих робітників. Робітники не звертають на осторогу найменчої уваги. Обі сторони заняли вижидаюче становище. Тимчасом людий перевозять сотки автомобілів („джітнів").

БОРОТЬБА В РЯДАХ КУ-КЛАКС-КЛЕНА

АТЛАНТА, Джорджія, 7. мая. — Стейтовий суд відобрав необмежену власть начальникови потайної організації Ку-Клакс-Клена, якою він тішився серед членьства сеї організації, та передав її на загал членів.

Судове рішенне є вислідом довших процесів серед членів організації.

УРЯД ДУМАЄ ДОМАГАТИСЯ ВІД КОРАБЛІВ ВИКАЗУ ВСІХ ТОВАРІВ

ВАШИНГТОН, 7. мая. — Федеральний суд рішив, що Федеральний уряд має право домагатися від кождого корабля, припливаючого до Злучених Держав, спису товарів, поміщених на корабли, щоби в той спосіб переконатися, чи там нема пачкованих трунків.

ПОХОРОНЕНИЙ НА 15 ГОДИН

В понеділок сполудня, коли робітники цинкової копальні Ню Джерзі Зинк Ко. в Френклині, Н. Дж., вертали з роботи, зарядчики копальні не могли доглянути Василя Лициняка, котрому того дня рано формани казали розвалити динамітом звисаючу в майні скелю. На приказ заряду почали шукати за пропавшим.

По одинайцять годинах пошукувань хтось з пошукувачів побачив голову Лициняка, виглядаючу з купи румовища. Почали його відкопувати, і по двох годинах поспішної праці вспіли добути його з під каміння, обламків скелі, піску й шутру. Лициняк мав поломані руки та тяжко потовчене тіло.

Він розповів свою пригоду: Дістав він приказ підложити пороховий набій під звисаючу, розколену скелю, яка грозила переходячим під неї робітникам. Форман сподівався, що вибух пороху рушить скалу так, що вона вся полетить в лотоку, ведучу до переносячої машинерії. Формани, видимо, помилилися в своїх обрахунках, бо заким Лициняк скінчив вертіти скалу, скала обвалилася, а на нього впала маса поломаної скалі, дерева та землі. Все те привалило його з головою. Однак притомний робітник успів висвободити голову з під землі. В той спосіб йому хоч не грозила смерть від удушення. В такім положенню перебував він цілих 15 годин.

Його відставлено до шпиталя, а ординуючі лікарі, оглянувши його, не важуться на ніяке пророкування про можливість його виздоровлення.

БЕЗРОБІТТЄ В КИЄВІ

Число безробітних у Києві щомісяця підноситься на 50 до 100 відсотків. Тепер в Києві нараховується понад 20,000 безробітних. Організується громадські роботи для безробітних. Для сього „уряд" призначив 80,000 пудів (коло 1,250,000 кільограмів) збіжа для забезпечення праці безробітних.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЗЇЗД КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Дня 4. квітня відкрито в Харкові сему з черги всеукраїнську партійну конференцію. На конференцію приїхали з Москви Троцький. Перший промовив Петрівський, який реферував 25-літній ювілей комуністичної партії. Після Петровського промовив Троцький, який різко критикував французьку політику в Рорурю, та висловив свої симпатії для німецького робітництва. Троцький говорив також про вимоги в Італії, де тепер йде боротьба поміж комунізмом і його ворогами на життя і смерть.

„Капітал іще сильний — говорив Троцький. Можливо, що протягом кількох літ доведеться нам обороняти Україну перед наступом імперіялістів".

Другого дня виголосив Троцький реферат про міжнародне положення. Реферат був пронизаний войовничістю, при чому Троцький раз-у-раз підчеркував конечність підпорядкування промисловости державному плянови.

Підчас вечірнього засідання заявив Троцький що можливість війни не виключена, особливо з уваги на становище Польщі.

Конференція приняла резолюцію в справі систематичної підготовки світової революції. На засіданню 7. квітня, ряд представників комуністів критикував політику центрального комітету партії. Вони стверджували, що партійна управа чимраз більше насякає бюрократизмом, який віддалює її від робітництва. Провінціональні провідники партії голодують, тоді, коли комуністи, як провідники промислових підприємств заробляють міліярди.

Характеристичні були голоси, які звернулися проти „Госпвидатку" який за мало публикує видавництв українською мовою.

В кінцевій промові говорив Раковський про зріст українського нац. руху, на який мусить звернути увагу комуністична партія тим більше, що „до радянської України проявляється спонтанне тяготіння селянських мас Галичини, Буковини, Бесарабії".

10,000 ЛЮДИЙ ВИЗДЖАЄ З ОДНОГО ПОРТУ В ЕВРОПУ

З нюйорського порту виїхало в суботу до Европи 10,000 людий. Поїхали вони 9 кораблями.

ВИСИЛКА А. ЖИВОТЬКА З КРЕМЕНЦЯ НА ВОЛИНІ

З Кременця польською поліцією вислано наддніпрянського емігранта А. Животька, який проводив там кулвтурно-просвітну роботу працюючи в „Просвіті". Висланий займався виключно культурно-просвітньою роботою, присвятивши в свій час багато часу організації українського дитячого садку. А. Животько являється останнім з наддніпрянських емігрантів, які, живучи в Кременці, займались громадською роботою. Але навіть та виключно культурна робота, яку провадив А. Животько, видалась польській поліції небезпечною й його нині вислано.

ПЯТЬДЕСЯТИ ДВОХ ТИЖНІВ НА РІК ЗАМАЛО

У звязку з офіціяльним знесенням в Росії релігійних свят, московський професор Степанов виробив для совнаркома (совета народніх комісарів) проект реформи календаря: рік поділяється на 60 тижнів, по шість днів в кождому тижні, днями свят визнаються 60 неділяків та 5 комуністичних свят.

СВЯТКУВАННЄ 62-Х РОКОВИН СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В БЕРЛІНІ

31-го березня Українською кольонією в Берліні було улаштовано святкуванне 62-х роковин смерти Тараса Шевченка.

Зовнішня обстанова свята і концертовий відділ мали досить скромний характер.

НАЗВИ МІСТ НА УКРАЇНІ МАЮТЬ БУТИ ЗМІНЕНІ

Український ЦИК (Центральний Исполнительний Комітет) поручив наркомвнутрсправу (народньому комісарови внутрішніх справ) зібрати відомости про всі міста й села на Україні, які мають „релігійні, фанатичні або контр-революційні назви". Всі такі назви повинні бути змінені „згідно з волею трудового населення".

ЛІТАКИ „ЧЕРВОНОЇ" АРМІЇ

З Миколаєва повідомляють що там розпочато будову завову аероплянів (літаків). Будовою керують німецькі інжинери. Будуванне аероплянів є велике значінне для поліпшення технічного озброєння червоної армії.

КИТАЙСЬКІ БАНДИТИ ПОЛОНИЛИ 150 ПОДОРОЖНИХ; МІЖ НИМИ 18 АМЕРИКАНЦІВ

ПЕКІН, столиця Китаю, 7. мая. — Вчера напала ватага хінських опришків в Чучові на пекінський поспішний поїзд і полонила 150 подорожних, в сьому богато Американців, між якими є один видавець часописий і двох офіцирів.

При нападі опришки убили Британця Ротмана, а решту полонених в числі до 150, пігнали зі собою як череду.

Кажуть, що Китайці убили ще одного подорожного, але імя його не звісне.

Женщин, котрі були в полоні, Хінці побили, але коли вони не вспіли додержати кроку в скорому поході серед ночі, вони їх випустили на волю.

ХІНСЬКІ ОПРИШКИ ДОМАГАЮТЬСЯ $1,000,000 ВИКУПУ

ШАНГАЙ, Китай, 7. мая. — В тутешніх урядових кругах одержано відомість, що бандити, котрі в неділю напали на пекінський поїзд в Чучові, у провінції Кінгсу, де полонили богато пасажирів, а в сьому більше як 20 чужинців, зажадали за випущенне полонених $1,000,000 викупу.

ВІЙСКО ЧУЖИХ ДЕРЖАВ В КИТАЮ НА РАТУНОК ПОЛОНЕНИХ ЧУЖИНЦІВ

ПЕКІН, столиця Китаю, 7. мая. — Тутешній американський амбасадор одержав поручення з Вашингтону, щоби співділав з другими заграничними представництвами у всяких заходах для ратовання полонених китайськими опришками чужинців.

Америка має в Китаю 1,200 війска, а другі держави 3,300 війска.

Представники чужих держав вважають, що могли би навіть вислати війскову експедицію проти бандитів.

Покищо амбасадя тільки вислали рішучий протест до китайського правительства.

З ДІЯЛЬНОСТИ БОЛЬШЕВИКІВ

МОСКВА, 7. мая. — За останні два тижні в Москві большевики убили 348 осіб.

Щоби не чути гуку стрілів, жертви убивано шаблями.

БІЛИЙ ДОМ ПРИЛУЧУЄТЬСЯ ДО БОЙКОТУ НА ЦУКОР

ВАШИНГТОН, 7. мая. — Президент Гардинг в листі до нюйорського Комітету Господинь для Бойкоту Цукру заявився на діяльностю комітету. Жінка президента вислала до комітету телеграму, подібну змістом до листа президента.

ЧИСЛО ПОГИБШИХ В КУБАНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ ВИНОСИТЬ 50

ГАВАНА, Куба, 7. мая. — Дальші вісти про страшну зелізничу катастрофу на Гершів Електрик Рейлвей подають число погибших осіб на 50 душ.

Вчорашні вістки подавали се число на 25. Вісти складають вину за випадок на моторового поїзду. Влада арештувала всю службу поїздів, щоби перевести докладне слідство.

ГАРДИНГ ОСТЕРІГАЄ ТАРИФОВУ КОМІСІЮ

ВАШИНГТОН, 7. мая. — Президент Гардинг видав осторогу до установленої ним тарифової комісії, щоби вона зменчила або підбільшувала мито на заграничні товари, установлене конгресом, лишень в дуже виїмковім случаю, коли по довшім та докладнім слідстві переконається, що така зміна конечно потрібна.

Він каже, що всякі неопрадані зміни будуть розрушувати торговлю.

СПРАВА СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

Чеська газета „Лідове Новіні" доносить, що чеські соціялістичні групи, які стоять поза коаліційним бльоком мають внести в празькому парляменті інтерпеляцію в справі рішення ради амбасадорів про Східну Галичину.

МОЛОДІ „РИЦЕРЖІ"

Дітройтська поліція подала вістку, що двох молодих мужчин, а саме: 18-літний Макс Н. а та 17-літний Едвард Гіннібульскі признали поліції що се вони вбили 17-літну дівчину Гелену Єж, коли вона, зманена ними на пусте поле, стала борикатися проти них та не давати знасилувати.

Імена молодих злочинців нагадують їх походженє з „чеської" нації.

ФОРД ЗАПЛАТИВ 15 МІЛЮНІВ ПОДАТКУ В КАНАДІ

Оттава. — Спеціяльна рільнича комісія парляменту оповістила на днях, що „Форд Мотор Ко. оф Кенада" виплатила 48 міліони дол. як платні робітникам. 15 міл. дол. податку та 14 міл. дол. ціла — за час свого істнування в Канаді.

Пан Кемпбел, головний екзекутивний урядник компанії сказав, що хоча ціна на усіх річах життєвих підскочила 69 процент, то ціна автомобілів Форда впала о 31 процент.

55 МІЛЮНІВ БУШЛІВ ЗБІЖА У ФОРТ ВІЛЯМ, ОНТ.

Форт Вілям, Онт. — У Форт-віліямських елеваторах є нині більше збіжа ніж коли небудь передтим.

Усього ссипаного збіжа у елеваторах і готового до висилки є: 38,931,582 буш. пшениці, 6,188,421 буш. вівса, 4,911, 739, буш. ячменю; 358,682 буш. ленку і 3,098,845 буш. жита.

ХОЧУТЬ ЖДАТИ З БУДОВАННЯМ

Колумбійський університет з Ню Йорку, котрий плянував поставити сього року ряд будинків коштом 10 міліонів долярів, рішив задержатися з будованнєм, поки кошти будівництва не обнижаться.

ВБИТАНСЬКІ КОРАБЛІ БУДУТЬ ДАЛІ ДЕРЖАТИ АЛЬКОГОЛЬНІ НАПИТКИ

ЛОНДОН, 7. мая. — Британський міністер скарбу, Стенлі Болдвін заявив нині в палаті громад, що британське правительство не змінить постанов промислової ради, яка вимагає, щоби кораблі під британським прапором мали засоби алькоголю для лікарських потреб.

ВИПУЩЕНО НА ВОЛЮ

Дня 13. квітня с. р. випущено на волю по кількадневнім держанню в тюрмі студ. прав Володимира Мартинця, арештованого під замітом видачі книжки В. Мудрого: „Огляд боротьби за огнище української культури західніх земель України". В часі слідства „долучено" обвинувачення і за мнимі „давні гжехи", як справування функцій економічного референта УКС. Ради, участь в конгресі українського студентства в Празі в липни 1922. укривання перед арештуванням в жовтня 1922, і т. д.

ФРАНЦІЯ ХОЧЕ ДЕРЖАТИ ВИНО НА СВОЇХ КОРАБЛЯХ ДЛЯ ЗАЛОГИ

ПАРИЖ, 7. мая. — Французьке правительство поручило свому амбасадорови Жіфанови, щоби не грозив у Вашингтоні відплатою Америці за заборону чужинецьким кораблям приїздити з алькогольними напитками до американських берегів. Він має тільки старатись, аби американське правительство дозволило французьким кораблям держати вино для залоги. Якби і сьому американське правительство спротивилось так аж тоді французьке правительство візьметься до відплати.

ПРИПИСАНЕ ЧИСЛО ЕМІГРАНТІВ З ІРЛЯНДІЇ ВИЧЕРПАНЕ

ДАБЛІН, столиця Ірляндії, 7. мая. — Приписане число на емігрантів з Ірляндії до Америки вже вичерпане аж до кінця червня.

Длятого тут консулі не видають візів на виїзд до Америки.

ГРЕЦІЯ НЕ ХОЧЕ ПЛАТИТИ ВІДШКОДОВАННЯ ТУРЕЧЧИНІ

ЛОЗАННА, Швейцарія, 7. мая. — На близько-східній конференції заявив нині представник Греції, Елевтеріос Венізелос, що Греція не згодиться платити Туреччині жадного воєнного відшкодовання і радше відновить війну. Але вона, казав він, готова на взаїмне відписанне відшкодовань.

ПОВСТАННЯ НА ВОЛИНІ

З Рівна доносять, що в рівенському районі, поблизу польсько-большевицького кордону появилося на днях більше число жидівських втікачів. Вони оповідають, що до втечі примушують їх вічні неспокої, викликувані боями повстанців з большевицькими військами.

ПОШИРЕННЯ СВЯТИНА

Польські часописи доносять, що на днях відбудеться в Святині віче під голим небом в справі прилучення до міста двох громад під Святином. Крім цього буде обговорювана справа пересунення і святинського двірця, який тепер стоїть віддалений о 5 кільометрів від міста.

КОНГРЕС НЕЗАМОЖНИХ

Польські часописи доносять, що на днях відбудеться в Харкові III всеукраїнський конгрес незаможних селян.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.
One Year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерси Сити і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Нек. У. Н. Союза: 1288 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

МАНДРІВКА НАРОДА В НУТРІ АМЕРИКИ.

З південних стейтів Злучених Держав наспівають від кількох днів алярмуючі вісти про страшні перевороти, які буцімто мають загрожувати сій частині американської федерації. Переворот має грозити звідти, що південно-американські Мурини покидають в щораз більшім числі південні стейти та переносяться на північ. Полудневі фабриканти та великі фармери рвуть на собі волосся, кричуть на поліцію, щоби задержала сю еміграцію, яка для них має голосити буцімто неминучу господарську руїну.

Муринська еміграція в полудневих стейтів на північ ішла ще він часть їх визволення в час горожанської війни в шістьдесятих роках минувшого століття, але аж підчас світової війни зросла вона до більших розмірів. Після закінчення війни вона на хвилю припинилася, але після піднятя назад промислового руху почалася наново зі збільшеною силою.

Причини сьої великої мандрівки народа не ріжняться від причин других новочасних мандрівок.

Причини в першій мірі економічні. Мурина визволено на волю, але не дано йому землі, тої основи всякої свободи. Наслідки такого визволення були тяжкі. Він далі лишився рабом, хоча на папери свобідним рабом.

З економічним поневоленням, як звичайно, йшло політичне: Мурина на папери признано свобідною людиною, але на ділі ріжними штучками позбавлено політичних прав. До цього примінено правдиво польську геометрію виборчу, яка не дає Мурином вибрати свого представника навіть в округах, де вони мають подавляючу більшість.

З позбавленнєм політичних прав ішло рука об руку позбавленне доступу до освіти; як всюди в світі, як в Польщі, як в Москві, так і в Америці, гнобителі вважають темноту угнетених першою умовою продовжання гнету, а їх освіту першим кроком до бунту.

Наконець, з політичним, економічним та культурним упослідженнєм ішло також найбільше з усіх болюче упослідженне товариське: Мурин не вважався за рівного білому чоловікови. Його вважали за худобу. З ним білі не товаришують. Для чорних на полудни осібні реставрації, осібні готелі, осібні залізниці, осібні стрітканти. Чорним всі погорджають, покидують, цураються, уникають. Що найдивніше з усего, то те, що ніхто відай так не погорджує нещасним Мурином, як нещасний білий, як та „біла полова", яка серед рабства та пониження Муринів і сама не може добути собі кращого існування.

Чи дивуватися, що серед таких умов Мурин почувався нещасливий? Що він, збіжений, переслідуваний, позбавлений культури, погорджуваний на кождім кроці, старався вирватись кудись, де може й не так дуже ліпше, але на всякий спосіб інакше? Певна річ, що північ йому не принесе раю. Тут для нього нездорове підсоння. Тут місто роботи на фармі виснажуюча робота на фабриці. Тут жде його ненависть білого робітника до конкурента, що самою своєю появою обнижує заплату. Та мимо сього житте Мурина на півночи під богатьома зглядами краще, як воно було на полудни. Мурин поплив на північ, бо риба пливе де глибше, а людина йде, де ліпше.

Ся нутрішна еміграція в Америці буде певно мати поважні суспільні наслідки. Певна річ, що наплив чорних емігрантів з полудня на північ поповнить недостачу робочих рук, на яку послідними тижнями нарікають північні фабриканти. Певно, спершу робітники будуть з сього невдоволені, бо се буде утрудняти боротьбу робітників за ліпшу плату. З часом, однак, се вирівнається, бо Мурини показують організаційну здібність.

Зате труднійше буде полудневим стейтам без Мурина. Так як на півночи муринська іміграція буде обнижати уровень життя, так знов на полудни їх еміграція викличе поправу життя тих, що там остали. Вже тепер думають за вирівнанне положення Мурина з положенням білого. З часом, як від сього еміграція не здержиться, се вирівнаннє піде ще далі. Далі південні фармери будуть змушені поставити свої фарми на фабричну стопу, на якій вже здавна находяться північні фарми.

Словом, при помочи міграції наступить велике вирівнанне полудня з півночею.

„ЖИВА ЦЕРКВА" НА СЛУЖБІ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО „УРЯДУ"

З Харкова повідомляють, що туди приїхали з Москви представники „живої церкви", яку тепер підтримує советський „уряд". Представники „живої церкви" мають завдання зібрати інформації про становище української автокефальної (самоуправної) церкви, якої зруйнуванне є тепер одним з головних завдань московської „живої церкви". Голова советського „уряду" на Україні, Раковський, приймаючи представників „живої церкви", висловив їм свою надію, що при їх допомозі йому вдасться знищити на Україні „церковну контр-революцію".

Наслідком висловлених Раковським надій, з кінцем місяця березня переведено в Харкові, Києві та по інших містах на Україні численні арешти серед священиків української автокефальної церкви.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШІ ЦІННИК КНИЖОК.
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

З ПОЗА ЧЕРВОНИХ МУРІВ

Українські справи на „всеукраїнськім" зїзді комуністичної партії й на черговій сесії „всеукраїнського55 ЦІК-а. — Справа Східної Галичини. — Українське видавництво. — Боротьба з українською церквою.

(Від спеціального кореспондента „Свободи").

Місяць квітень біжучого року ознаменувався на совітській Україні двома „високополітичними" подіями. Дня 14. квітня у Харкові відбулась сема „всеукраїнська" конференція комуністичної партії, на яку прибув з Москви „сам" Троцький. По кількох днях, у тім самім Харкові розпочалась чергова сесія „всеукраїнського ЦІК-а. Таким чином, влада законодатна (комуністи) й влада виконавча (ЦІК) сучасної України майже рівночасно мали нагоду показати світови „своє лице".

Дебати й постанови обох цих влад у справах партійних, загальнорійських і міжнародних можемо поминути без уваги. Хто спеціально цікавиться тими дебатами й постановами, може прочитати дотичні звіти про всеросійський комуністичний зїзд і про наради російського ЦІК-а у Москві. Ріжниці між тим, що говорилось і заствержувалось у Харкові та Москві, він не знайде ніякісінької. Дисципліна партійна та урядова ще настільки серед большевиків сильна, що досить Москві кивнути пальцем, а Харків той „патик" вже розуміє й відповідно поводиться. Не дурно-ж і столицю совітської України перенесено з Київа до Харкова: щоб близче було „кивати"...

Одиноке, що може нас цікавити в тих дсох „високополітичних" подіях, це та „українська", яка в них проявилась. У дуже скромних, майже гомеопатичних дозах, але всетаки проявилась.

Справа Східної Галичини, яка саме за два тижні перед тим зістала „вирішена" у Парижі, звернула на себе увагу як комуністичної конференції, так і „ВЦІК-а". На конференції цеї справи торкнувся в своїм останнім слові Раковський. Повного тексту його промови не маємо, а знаємо лише, що „президент" совітської України говорив взагалі про „зріст українського національного руху". Комуністична партія, — сказав він, — мусить звернути на цей рух свою особливу увагу „з огляду на стихійне прагненнє до нас мілїонів селян Галичини, Буковини та Бесарабії".

Докладнійші відомости маємо про виступ голови українського „ЦІК-а" Петровського у справі Сх. Галичини. Складаючи перед загальними зборами ЦІК-а звіт про закордонну політику совітського уряду, Петровський сказав, що наразі уряд обмежився нотами протесту (свого часу видрукованими у „Свободі". — Ред.) з приводу приєднання Сх. Галичини до Польщі. **Однак, не є виключена можливість инших, більш енерґійних виступів на майбутній европейській конференції, які знов хотять скликати політичні круги Парижа, Лондону й Риму, про що Чічерин вже дістав повідомлєнне приватною дорогою.** Представників совітської Росії буде запрошено на ту конференцію, як що до того часу совнарком полекшить економічні умови для допущення чужоземного капіталу в промислові й торговельні підприємства союзних совітських республик. „Але в кождім разі, — закінчив Петровський, — аж до вирішення східно-галицької справи в бажаним для нас напрямку ми не відступимо з наших позицій, не вважаючи на ріжні погрози анґлійського кабінету, який помалу випускає керму европейської політики зі своїх рук і нашим коштом хоче поправити свої помилки, допущені в Лозані та Парижі".

Нотуючі ці виступи, мовляли, з журналістичного обовязку, ми вважаємо не меншим обовязком рішучо остерігти легковірних проти надування тим виступам якогонебудь реального значіння. У найкращім випадку Сх. Галичина буде для большевиків таким самим „способом застрашування противника", яким вона досі була для Анґлії. Треба буде виторгувати якунебудь політичну чи економічну уступку від Польщі й Франції, тоді й зявиться на сцені східногалицька справа. Коли-ж уступка буде виторгована (нашим коштом), тоді совітські дипльомати „зарезигнують" зі Сх. Галичини, як перед двома роками „зарезигнували" у Ризі.

Від сесії ВУЦІК-а вернімо знов до комуністичної конференції. На засіданню з дня 7-го квітня тут виникла цікава дебата з приводу видавництва української літератури. Представник центрального комітету комуністичної партії Лебедь повідомив конференцію, що „Українське Державне Видавництво" („Всевидат") половину своїх публікацій видало українською мовою, а з числа виданань, призначених для села, по українськи надруковано 99 відсотків.

Не зважаючи на ці, здавалосяб, дуже потішаючі відомости, багато комуністів зпоміж участників конференції виступило з наріканнями, що українською мовою видається занадто мало. Не знаємо, як довго цей спір між тов. Лебедем і „щовнічтично-настроєними" комуністами тривав і чим він закінчився, але вже самий факт, що такий спір міг виникнути на комуністичній конференції і в присутности „самого" Троцького, дає багато до думання. Що-ж до суті цього спору, то маємо щасливу нагоду розвязати його **з офіціяльними даними в руках.**

У Київі, в місяці березні, відбулась перша всеукраїнська виставка друкованих творів. Виставу впорядкував науковий інститут українського книгознавства і зробив таки з великою сумлінністю та пильністю все, що тільки можна було зібрати. З приводу цеї вистави варто було-б написати окремо й спеціяльно, але так вже до слова тут прийшлося, що волимо подати лише частину одержаних нами відомостей.

Отож насамперед маємо дуже цікаві відомости про розвиток української преси від початку революції. Газет і журналів видавалося в ріжних роках:

ГАЗЕТИ:			ЖУРНАЛИ:	
Роки	Укр. мовою	Моск. мовою	Укр. мовою	Моск. мовою
1917	108	431	50	314
1918	108	218	129	100
1919	149	116	83	105
1920	84	71	41	78
1921	84	147	39	35
1922	19	44	34	124

Кождий, хто хоч трохи розуміється на мові чисел, побачить з цеї табельки, до якого страшного занепаду довели большевики українську пресу. Правда, число московських видань на Україні також зменшилось, але воно в останніх роках проявляє тенденцію до зросту, тоді як українські видання систематично й безупинно зменшуються в числі. Занепад українських газет триває безупинно вже третій рік, а занепад журналів — четвертий рік. А це саме той час, відколи большевики отаборились на Україні більшменш стало.

Ще виразнійше побачимо большевицьку „прихильність" до українського друкованого слова, коли поглянемо на другу табельку, яка показує розвиток **партійної комуністичної** преси на Україні. Було-ж може всіх видань, газет і журналів.

Роки	Укр. мовою	Моск. мовою
1917	—	4
1918	1	6
1919	21	30
1920	63	120
1921	75	169
1922	43	146

От вам і 99 відсотків видань українською мовою! Доки большевики здобували Україну, дотй вони й користувались українською мовою, як аґітацийною зброєю, а як „здобули", то зараз і зменшили число українських партійних видань мало не вдвоє. Число-ж партійних видань московською мовою хоч і зменшилось трохи проти передостаннього року, але все ще в 3½ рази випереджує українські видання.

Як бачимо, українські комуністи мали повну рацію, нарікаючи на те, що „мало видається по українськи". Шкода, лише, що з їх виразами ледве чи що вийде. Але, як сказано, самий факт порушення цеї справи на комуністичній конференції означає вже дуже багато.

Ще одна національно-українська справа була порушена в першім закритім засіданню ЦІК-а, а саме: справа боротьби з українською церквою. Як відомо, київський губерніяльний комітет комуністичної партії недавно постановив розпечатати й оглянути всі свої мощі з Київо-Печерської Лаври, а саму Лавру потім передати робітникам для клюбів та кінотеатрів. Київський „губісполком" цю постанову затвердив. Отож тепер 16 членів ЦІК-а подали мотивовану заяву, щоб та постанова не виконувалась, бо це може викликати розрухи серед української віруючої людности, яка готується до збройної одсічі проти цього блюзнірського замаху на народні святощі.

Заява ця не обмірковувалась, а була передана до відома совнаркома та голови українського ЦІК-а. Невідомо й тут, яка практична користь буде з цього виступу 16 „фанатиків", але вже те цікаво й заслуговує на як найбільшу увагу, що українські „шовіністи" й „фанатики" потроху починають приходити до слова на „правовірно комуністичній" Україні.

Берлін, 23. квітня.

Радянин.

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

ДВАНАЙЦЯТЬ БОРЦІВ

УРИВОК З „НОКТУРНА".

А кров із руських ран
все рине, рине...
Ів. Франко:
„На старі теми".

Дванайцять борців
З Камянця аж до нової Гренади,
Дванайцять стрільців
Воліється слідами бригади.
О славо, кервавая славо!

Не мають плащів
На стинах старече лахміття,
В потуслих очах сльози світять.
О славо, кервавая славо!

Вже шестий рік,
Як батька і матір я покинув.
Найкращий вік
Боровся я за Україну.
О славо, кервавая славо!

Як я ішов,
То мати з жалю умлівала.
Не сльози — кров
З старечих очей проливала.
О славо, кервавая славо!

„А батько мій
Дивись, дивись довго за мною.
—Стій сину мій! Стій!
Підожди і я піду з тобою!
О славо, кервавая славо!

„Над Липою впав,
Як сипуди градом гранати.
Часу я не мав,
Щоб гідно його поховати.
О славо, кервавая славо!

„За боєм бій,
На тілі щораз нові рани.
Цінний вогній
Дали ми тобі краю коханий!
О славо, кервавая славо!

„Хто з нас упав,
Як дуб, що його звалять громи.
Без ліків конав
Без даху і без клаїтя соломи.
О славо, кервавая славо!

„Хіба знає світ,
Як боровся стрілець в лютім бою.
Без куль, без чобіт,
Без їжі, з кишенею пустою.
О славо, кервавая славо!

„Бють гармати, дим...
Треба з трупів було дерти шмати.
Бо не було чим,
Кров, що з ран плила гамувати.
О славо, кервавая славо!

„І не мали ми
Чим гасити жаги степової,
Хіба лиш сльозами,
Хіба думкою, що ми герої.
О славо, кервавая славо!

„І не було нам
Розуміння помежи братами.
Ми до волі брав
Головою товкли, кулаками.
О славо, кервавая славо!

„Головою товкли,
Пожар кровю своєю гасили.
Нуждарями лягли,
Але браму таки відчинили.
О славо, кервавая славо!

„Тож проклін, проклін,
Тим, що хочуть її зачинити!
Нам від Сяну по Дін
Або житя, або нам не жити!
О славо, кервавая славо!"

КУПУЙТЕ НОВУ КНИЖКУ „ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ"

Українці! Прочитайте нову книжку „При битій дорозі". Це оповідання з часів війни покаже вам ясно, чому ми втратили свою державу і як її добути. У йому виказується, що українські селяни є основою нашої сили та що вони збереглися цілою стару культуру нашого народа. Всеукраїнське, порозуміння добудеться легко, коли за підставу його корінним українським населенням на Русинів тут в Галичині і Українців там за Збручем, не ніяк приложений до одноцільного живого організму, якого злука коштувала стільки крови. І ми не можемо мовчки перейти над цим фактом і спускатися на це, що більш свідомі учителі переперекнуть в формулярах слово руский, а напишуть український — оден перечерник, другий позабуде, і слово руський стане втискатися знову до наших шкіл і учебників і будяти заколот в діточих душах. Тому: будьмо сторожкі і чулі!

На зборах порушено також справу прийщення хлопячої і дівочої української школи вправ при вул. Санчеській в сусідстві салдатів і в таких умовинах, що противорічать найпримітивнійшим вимогам гиґієни і педаґоґіки.

На зборах з кількох сторін висловлено бажання, щоби в найблищому часі повстали при наших школах „кружки матерей", подібно як вони істнують у инших народів та в наших сусідів.

Збори порішили звернутися до всіх наших культурних, просвітних і політичних орґанізацій із зазивом щоби вони виступили з відповідним протестом проти обійняття польських шкільних властей — я від себе зухвалюють Збори українського жіноцтва резолюцію, яку вибрана лекутніцк жінок вручить куратореви Собінському з відповідним меморіялом в цій справі.

Порішено, в найблищому часі скликати знова нараду родичів, на якій піддасться під дискусію стан наших шкіл приватних і державних, їх потреби навчання, бо богато з наших шкіл є тільки українськими по імени, а не по сути навчання, по духови проводу. Тільки заінтересовання як найширших кругів своєю школою, своїм учительством і його працею дасть тій школі певний грунт, тверду опору проти українських ворожих затій.

Протест.

Збори ухвалили одноголосно слідуючу резолюцію:

Українське жіноцтво, зібране на зборах дня 16. лютого 1923 р. у Львові, протестує проти накидування українським школам польською шкільною владою: міністерством освіти у Варшаві та шкільною кураторією у Львові, чужої нам національної термінольоґії, а саме: руський, замісць український. Матери-Українки протестують проти введення балямутства молоді діточої душі через вживання в школі иншої національної назви шкіл, що належить великому українському народови на всіх просторах України. Українські матери домагаються негайного привернення національної термінольоґії в назві шкіл, в формулярах свідоцтв, печатці і т. и.

(„Гр. Вістник").

МИТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НОРТГЕМПТОН, ПА. Тов. Січові Стрільці, від. 44 повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, 13. мая у греко-православній тали о годині 2. пополудни. Проситься усіх членів аби прийшли і виповнили свої залегласти. — Л. Демчук, секр.

ФИЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Товариство Мир від. 324 повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 3. годині пополудни, 13. мая в тали Укр. Громади під ч. 2309 Фермонт Ейнюю. На порядку нарад будуть прочитані два листи з краю. — Н. Самбір, предс.; І. Слободян, секр.

ВЕСТ ГЕМОНД, ІНД. Товариство І. Франка, від 108 повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 4. годині пополд. в неділю, 13. мая в тали під ч. 101—155-та ул. На порядку нараді важні справи до обговорення і виробленнє місячних вкладок. Невнимшійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — А. Грицак, предс.; Т. Грицак, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182 повідомляє, що звичайний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю 13. мая в тали Укр. Школи під ч. 212 Президент ул. На порядку нарад є товариські справи до полагодження. Будеться приймати нових членів без вступного до Січи і до У. Н. Союза. Невнимшійся член заплатить кару 50 цнт., а урядник 1 дол. — Д. Лещишин, пр.; М. Пинюк, секр.

НОРТУМБЕРЛЕНД, ПА. Бр. св. Михайла, від. 357 повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 2. годині пополудни в неділю, 13. мая в домі під ч. 724 Дук ул. На порядку нарад суть важні справи до полагодженя. — А. Вісний, секр.

КЛИВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. мая в Укр. Нар. Домі при Вет 14-ій ул. Проситься прийти на сі збори, бо є важні справи до полагодженя. — Т. Федорчак, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Мітинґ Сестр. Рож. Пр. Богородиці, від. 36 відбудесь в неділю, 13. мая о годині 3. пополудни в тали церковній під ч. 363 Гудсон Евню. Проситься членець явитися і заплатити свої вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будесь приймано також нових членів без вступного. — Зофія Галушка, Зофія Гунька.

ВЕН ВОРИС, ПА. Тов. Тараса Шевченка, від. 240 повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 7. годині вечером в суботу, 20 мая в домі Івана Хухри, на фарм. Проситься всіх членів і членець, обо на той мітинґ явились, бо є дуже важна справа. — Ж. Звірек, секр.

ДЖЕМЕРИКА, Н. Й. Бр. св. Юрія, від. 160 повідомляє своїх членів, що річний мітинґ відбудеться 12. мая о 7. годині вечер під ч. 66 Чорч стріт. Міститься всіх членів, бо на сей мітинґ член підлягає карі 1 доляра, а урядник 2 дол. — Я. Притика, предс.; Т. Білоус, кас.; Л. Ковальчук, секр.

ГЕМТРЕМК, МИЦ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146 повідомляє, що мітинґ відбудеться о 3. годині пополудни в неділю, 13. мая в тали Української Хати під ч. 2240 Грейлинг ул. Проситься всіх членів прийти, бо є важні справи. — П. Гицук, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС, Тов. ім. Ів. Франка, від. 253 повідомляє своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 13. мая о 2. годині пополудни в тали під ч. 5 Ланкан ул. Кождий член повинен явитися на сім мітинґу бо буде відчитаний чвертьрічний прихід і розхід, а також є богато справ до полагодженя. — М. Мишідінський, секр.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ГАЛИЦЬКЕ УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО В ОБОРОНІ НАЦІОНАЛЬНОГО ІМЕНИ

У відповідь на обіжник шкільних польських властей в справі зміни назви учительських українських курсів у Львові і Перемишли на „державна семінарія з рускою мовою навчання" і вживання в шкільних свідоцтвах і шкільній переписці назви „руский" замісць „український" — перше зареагувало наше львівське жіноцтво, скликуючи на день 16. лютого ц. р. довірочну нараду. І знать, відчули всі, що справа не така маловажна, як собі деякі з нашого громадянства уявляють, бо сала нарад наповнилася по береги, а жива дискусія і заінтересованнє зібраних доказували нагадно, що справа актуальна, пекуча, що торкнула вона самих основ національного нашого істнування.

Наради відкрила п. М. Біленька, пояснивши коротко ціль сходин, а потім передала слово-референтці К. Малицькій. В довшій промові бесідниця зясувала значіння рідної школи і боротьбу за неї у всіх культурних народів державних і недержавних — відтак перейшла історію нашого українського шкільництва на всіх територіях української землі від народньої школи до університету — підчеркнула змагання послідних десятків літ у нас в Галичині за сотворення власного приватного шкільництва, а наконець вказала на стан, в якому під теперішню хвилю находяться наші українські школи державні і приватні. Референтка з жалем сконстатувала, що наше громадянство за мало цікавиться шкільними справами, не оцінює ще вповні клича чия школа — того будучність, тим то на наших очах гине українська школа по селах і містах, меншає число українських шкіл, меншає і число свідомого українського учительства, а наша суспільність, немов загіпнотизована повоєнною зневірою, не реаґує на се як слід, не упімнеться за свої права, не стає в обороні своєї школи на своїй землі. Сей настрій нашого громадянства з одної сторони, а рабську залежність учительства з другої, використовує теперішня влада, щоби нишком поволи покласти свою важку руку на все наше шкільництво, а послідний указ про зміну назви вигадної мови, маґмрмої мови шкільрів, був тільки добре підготованим і в пору виміренним поличиком. Знать: нині нема вже українських Учительських курсів в Перемишлі і у Львові, а є „державна семінарія з рускою мовою навчання"; на свідоцтвах на тлі польського орла фіґурує руска мова, яка будіи то має бути рідною дітвори і молодіжи — по класах на місци нашого тризуба повисне той сам польський орел, а портрет Т. Шевченка чи Шашкевича уступить місця начальникови польської держави. Момент добре підібраний: семінарія має бути переорґанізована на самостійну, розписані конкурси на посади директора і проферорів, отже з того боку залежена можна, а наші шкільні достойники заспокоюють громаду: де треба, мовляв, кричати, а то замкнуть нам і ці школи". Але коли мовчать верхи і учительство, не можуть мовчати родичі і загал громадянства і нинішні збори повинні грімко запротестувати проти накидування нам чужої, противної нам назви „руский" замісць „український" і затирання в цей спосіб національної назви, прислугуючої і приявної цілим культурним сферам великому українському народови. Прелеґенти ставить в тім дусі резолюцію, яку збори повинні подати до відома польським шкільним властям, Українському Клюбови Волині, Холмщини, Підляшя й Полісся у варшавському соймі і сенаті, міжнародньому жіноцтву і заграничній пресі.

Реферат і кінцеві виводи прелеґентки викликали живу дискусію. Всі присутні висказали свое негодування з приводу мовчазного поведення в цій справі наших представників в Кураторії, управи школи і більшости учительства, а також здивування, що родичі дітей і молодіжи не реаґували ще досі на цей факт і приняли сідоцтва зі зміненою назвою української школи і української мови. Почулися голоси, що такий сам обіжник має бути висланий до всіх українських середних шкіл державних і приватних з правом прилюдности, але покищо досі його там не примінено. Весідниці зазначували вагу цього безправства зайв. властей, вказуючи, що воно не така дрібна справа, яку кому здається. Зміна національної нашої назви — це добре чи відома з середновіних часів політична орґанізація супроти нас, це новий поділ корінного українського населення на Русинів тут в Галичині і Українців там за Збручем, це ніяк приложений до одноцільного живого орґанізму, якого злука коштувала стільки крови. І ми не можемо мовчки перейти над цим фактом і спускатися на це, що більш свідомі учителі перечеркнуть в формулярах слово руский, а напишуть український — оден перечерник, другий позабуде, і слово руський стане втискатися знову до наших шкіл і учебників і будяти заколот в діточих душах. Тому: будьмо сторожкі і чулі!

На зборах порушено також справу прийщення хлопячої і дівочої української школи вправ при вул. Санчеській в сусідстві салдатів і в таких умовинах, що противорічать найпримітивнійшим вимогам гиґієни і педаґоґіки.

На зборах з кількох сторін висловлено бажання, щоби в найблищому часі повстали при наших школах „кружки матерей", подібно як вони істнують у инших народів та в наших сусідів.

Збори порішили звернутися до всіх наших культурних, просвітних і політичних орґанізацій із зазивом щоби вони виступили з відповідним протестом проти обійняття польських шкільних властей — я від себе зухвалюють Збори українського жіноцтва резолюцію, яку вибрана лекутніцк жінок вручить куратореви Собінському з відповідним меморіялом в цій справі.

Порішено, в найблищому часі скликати знова нараду родичів, на якій піддасться під дискусію стан наших шкіл приватних і державних, їх потреби навчання, бо богато з наших шкіл є тільки українськими по імени, а не по сути навчання, по духови проводу. Тільки заінтересовання як найширших кругів своєю школою, своїм учительством і його працею дасть тій школі певний грунт, тверду опору проти українських ворожих затій.

Протест.

Збори ухвалили одноголосно слідуючу резолюцію:

Українське жіноцтво, зібране на зборах дня 16. лютого 1923 р. у Львові, протестує проти накидування українським школам польською шкільною владою: міністерством освіти у Варшаві та шкільною кураторією у Львові, чужої нам національної термінольоґії, а саме: руський, замісць український. Матери-Українки протестують проти введення балямутства молоді діточої душі через вживання в школі иншої національної назви шкіл, що належить великому українському народови на всіх просторах України. Українські матери домагаються негайного привернення національної термінольоґії в назві шкіл, в формулярах свідоцтв, печатці і т. и.

(„Гр. Вістник").

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць квітень, 1923 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	350.29	140.	39.51	279.	24.29	341.	60.92
2.	125.33	141.	15.28	282.	75.95	342.	81.58
3.	54.57	142.	88.03	283.	65.99	344.	20.64
4.	61.86	143.	52.55	286.	49.95	347.	31.20
5.	41.13	144.	49.67	288.	107.14	350.	39.78
6.	21.76	145.	38.96	290.	29.13	351.	30.48
7.	141.55	146.	60.74	291.	24.63	354.	33.95
8.	76.90	147.	139.01	292.	132.58	355.	67.41
9.	75.13	148.	11.17	293.	16.37	357.	34.74
10.	169.78	149.	46.59	295.	100.58	363.	63.02
11.	20.43	150.	12.03	296.	105.71	364.	87.73
12.	108.97	151.	40.73	300.	443.27	365.	55.40
13.	38.15	152.	18.20	301.	83.65	367.	106.41
14.	51.47	153.	14.53	308.	96.85	369.	80.76
15.	42.25	154.	41.41	314.	9.49	370.	126.64
16.	32.69	155.	193.44	315.	12.38	371.	57.32
17.	24.08	156.	29.68	316.	166.24	379.	44.18
18.	107.26	157.	64.16	317.	53.43	380.	23.46
19.	9.19	158.	7.85	318.	33.90	381.	12.60
20.	104.67	159.	47.33	320.	33.80	384.	87.97
21.	18.45	160.	81.94	321.	51.97	385.	107.60
22.	72.20	161.	41.24	323.	44.74	388.	82.46
23.	23.23	162.	36.92	324.	52.39	391.	20.20
24.	101.84	163.	45.04	326.	102.88	392.	13.51
25.	30.79	164.	26.37	330.	77.82	393.	24.96
26.	21.46	165.	98.87	332.	53.94	396.	58.67
27.	37.97	166.	18.41	336.	76.36	400.	30.85
28.	118.97	167.	16.85	338.	217.32	401.	22.29
29.	126.33	168.	104.02	339.	50.94	402.	3.67
30.	40.43	169.	27.14				
31.	84.32	170.	162.29				
32.	28.86	171.	40.41				
33.	25.30	172.	46.05				
34.	73.54	173.	28.84				
35.	21.66	174.	39.70				
36.	30.66	175.	76.22				
37.	26.00	176.	26.34				
38.	214.05	177.	47.96				
39.	63.38	178.	11.76				
40.	22.48	179.	133.70				
41.	46.48	180.	14.87				
42.	96.50	181.	107.38				
43.	21.29	182.	69.06				
44.	61.77	183.	63.95				
45.	116.45	184.	6.97				
46.	26.50	185.	36.55				
47.	20.00	186.	67.65				
48.	59.18	187.	42.66				
49.	6.31	188.	12.33				
50.	30.94	189.	10.81				
51.	60.95	190.	12.53				
52.	22.49	191.	38.29				
53.	48.42	192.	30.74				
54.	11.76	193.	131.08				
55.	34.98	194.	7.70				
56.	63.38	195.	33.78				
57.	72.70	196.	33.05				
58.	42.25	197.	28.66				
59.	58.80	198.	38.30				
60.	12.37	199.	17.47				
61.	57.66	200.	62.88				
62.	76.04	201.	32.67				
63.	252.37	202.	17.24				
64.	38.92	203.	70.19				
65.	148.47	204.	9.97				
66.	66.12	205.	12.19				
67.	82.40	206.	189.04				
68.	18.23	207.	28.71				
69.	93.99	208.	18.59				
70.	199.84	209.	111.81				
71.	16.65	210.	37.07				
72.	30.00	211.	66.58				
73.	73.10	212.	15.57				
74.	24.54	213.	228.13				
75.	45.98	214.	26.27				
76.	149.25	215.	40.80				
77.	66.42	216.	26.50				
78.	134.04	217.	155.65				
79.	8.00	218.	157.33				
80.	28.94	219.	31.26				
81.	118.84	220.	86.67				
82.	31.75	221.	247.0				
83.	55.46	222.	12.73				
84.	9.62	223.	121.46				
85.	75.77	224.	20.28				
86.	81.19	225.	32.15				
87.	82.94	226.	18.04				
88.	18.77	227.	52.37				
89.	7.67	228.	37.39				
90.	94.20	229.	168.62				
91.	174.81	230.	143.70				
92.	20.85	231.	37.39				
93.	16.53	232.	55.05				
94.	57.45	233.	54.68				
95.	69.16	234.	122.70				
96.	160.16	235.	72.31				
97.	40.64	236.	16.00				
98.	117.92	237.	121.31				
99.	134.23	238.	13.13				
100.	69.62	239.	152.44				
101.	43.47	240.	16.50				
102.	198.75	241.	15.58				
103.	48.83	242.	41.95				
104.	134.38	243.	56.46				
105.	75.03	244.	27.54				
106.	161.13	245.	69.73				
107.	48.97	246.	18.87				
108.	48.65	247.	158.45				
109.	89.83	248.	51.49				
110.	20.76	249.	28.46				
111.	30.48	250.	6.92				
112.	124.81	251.	68.11				
113.	70.50	252.	27.85				
114.	46.97	253.	23.43				
115.	16.70	254.	88.00				
116.	32.56	255.	55.45				
117.	79.94	256.	13.21				
118.	60.97	257.	11.98				
119.	28.87	258.	24.74				
120.	101.12	259.	107.47				
121.	44.39	260.	17.93				
122.	21.14	261.	10.63				
123.	38.24	262.	20.43				
124.	45.56	263.	17.99				
125.	18.89	264.	16.23				
126.	48.47	265.	16.56				
127.	87.43	266.	7.85				
128.	36.74	267.	21.86				
129.	16.34	268.	39.41				
130.	141.10	269.	25.61				
131.	13.84	270.	124.88				
132.	117.38	271.	14.56				
133.	130.78	272.	22.00				
134.	21.72	273.	54.87				
135.	116.21	274.	111.84				
136.	110.55	275.	16.03				
137.	76.28	276.	255.24				
138.	24.43	277.	32.24				
139.	38.64	278.	40.59				

З місячних складок	20.939.06
Процент від бондів	2.860.29
Процент від моргечів	286.25
Сплати моргечу	500.00
Сирітські части по бл. п.:	
Ілько Терпливець, в. 159	400.00
Петро Мельник, в. 270	400.00
Григ. Чорненький, в. 10	300.00
Ілько Симчак, в. 2	125.00
Разом	25.810.60

РОЗХІД

Посмертне по бл. п.:

Іл. Терпливець, в. 159	1.000.00
Мих. Стисليй, в. 172	233.33
Петро Мельник, в. 270	1.000.00
Ю. Мельниковска, в. 385	500.00
В. Брецкович, в. 73	1.000.00
Григ. Яремко, в. 44	1.000.00
Стефан Лесюк, в. 96	500.00
Мих. Савчин, в. 251	1.000.00
Григ. Чорненький, в. 10	500.00
Ілько Симчак, в. 2	1.000.00
Дмитро Швед, в. 185	1.000.00

Запомоги з фонду запомогового:

Панько Стиранка, в. 106	25.00
Юрій Манько, в. 149	50.00

Виплати з фонду сирітського:

Григ. Нагребний, в. 155	777.73
Олекса Козуб, в. 81	287.50

Розходи адміністраційні:

„Свобода" за орган	2.945.40
„Свобода" за друки, шищенне, світло, опал	392.25
Прибори для відділів	662.50
„Свобода" за книжки	154.22
Оцінка грамот для стейтів	303.25
Платня гол. уряду	445.00
Канцелярійні видатки	71,61
За печатки для відділів	50.75
За лайсенс стейту Огайо і вкладки Чемберс оф Каммерс	50.00
Головний лікар	37.50
Кошта полагодження справ правних	16.60
Податок за воду	26.75
Разом	15.029.39

ЗІСТАВЛЕННЄ

Готівка з кінцем міс. марта остала	159.544.34
Прихід за квітень	25.810.60
Разом	185.354.94
Розхід за квітень	15.029.39
Готівка з кінцем міс. квітня остає	170.325.55

БІЛЯНС

Стан чинний:

Готівка	170.325.55
Моргечі	193.395.55
Бонди	454.166.48
Реальність	19.500.00
Друкарня	34.000.00
Разом	871.387.58

Стан довжний:

Фонд посмертний	508.334.48
„ резервовий	176.555.95
„ адміністрац.	25.203.68
„ запомоговий	22.448.50
„ народний	59.41
„ конвенційний	13.288.79
„ сирітський	125.496.77
Разом	871.387.58

С. Ядловський, гол. предс.
В. Левчик, гол. касієр
Р. Слободин, г. фін. секр.

УКРАЇНСКА ГРОМАДО В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Жіноче тов. ім. Лесі Українки

— устроює —

БАЛЬ

В СУБОТУ, 12. МАЯ 1923

в гали тов. Вільних Козаків під ч. 102 Joiner Street, Rochester, N. Y.

ВСТУП 25 ЦНТ.

Українська Громадо! Повідомляємо, що тов. ім. Лесі Українки засноване щоб дати поміч сиротам, інвалідам і студентам, котрі своє життя клали за вільну Укр. Державу. Тому просимо прибути як найчисленніше, щоб спільно помочи рідним.

Залевний Комітет.

07-08

ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ У. Н. С.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за місяць квітень, 1923 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	15.10	158.	65		
2.	6.65	159.	3.60		
3.	5.65	160.	13.75		
4.	2.70	161.	4.10		
5.	5.40	162.	3.00		
7.	23.00	163.	4.50		
8.	4.95	165.	5.85		
9.	7.42	168.	11.50		
10.	1.80	170.	11.50		
14.	2.05	174.	2.93		
15.	5.90	175.	4.95		
16.	5.85	176.	2.70		
18.	11.00	177.	1.15		
20.	4.28	179.	13.30		
21.	90	181.	14.65		
22.	11.70	182.	5.20		
24.	7.90	192.	1.80		
25.	2.50	193.	9.45		
27.	2.25	196.	3.15		
28.	13.50	198.	2.00		
29.	6.30	200.	9.67		
30.	5.85	203.	3.85		
31.	13.27	204.	2.50		
34.	2.95	206.	18.90		
38.	24.55	208.	1.35		
39.	3.82	209.	9.25		
40.	1.58	210.	5.40		
41.	4.15	211.	5.65		
42.	5.85	213.	22.05		
43.	1.40	214.	5.40		
44.	16.65	218.	19.15		
45.	5.63	220.	11.03		
47.	1.80	221.	8.33		
50.	3.95	223.	12.20		
51.	2.03	224.	1.13		
52.	90	226.	1.35		
53.	4.95	228.	4.35		
55.	5.90	229.	5.40		
57.	4.75	230.	14.65		
58.	3.20	232.	3.83		
59.	3.20	233.	90		
61.	4.73	234.	23.25		
62.	7.20	237.	11.50		
63.	26.80	239.	8.10		
64.	5.90	241.	2.70		
65.	8.55	242.	2.70		
67.	4.05	243.	16.20		
68.	1.35	244.	1.80		
70.	15.53	245.	7.60		
72.	5.25	247.	16.20		
73.	4.95	248.	1.15		
74.	1.00	250.	1.57		
75.	7.55	251.	8.35		
76.	15.75	252.	75		
78.	4.75	258.	2.95		
80.	45	259.	9.00		
81.	4.75	261.	2.00		
82.	2.95	262.	2.48		
83.	7.70	270.	17.35		
85.	9.00	274.	8.55		
87.	9.00	276.	25.45		
90.	10.80	278.	6.10		
91.	14.00	282.	10.80		
93.	45	283.	5.85		
94.	6.10	288.	13.05		
96.	12.40	289.	7.05		
97.	2.25	292.	6.30		
98.	3.15	295.	2.93		
99.	20.70	296.	3.82		
100.	3.85	300.	21.70		
102.	18.25	301.	9.45		
103.	1.35	308.	16.90		
104.	16.05	314.	1.00		
105.	3.45	316.	7.65		
106.	3.00	317.	5.25		
108.	8.33	320.	2.48		
109.	5.25	321.	7.65		
110.	68	323.	4.10		
112.	8.80	324.	5.38		
113.	5.85	326.	12.37		
114.	1.80	330.	2.70		
116.	2.05	332.	4.30		
120.	4.65	338.	19.40		
121.	5.85	339.	6.30		
123.	2.03	341.	2.25		
124.	9.90	342.	11.70		
128.	6.10	347.	4.75		
130.	2.45	350.	2.13		
131.	1.15	355.	1.75		
132.	22.05	357.	70		
133.	5.65	363.	5.85		
135.	2.50	364.	2.93		
136.	11.55	365.	4.05		
137.	7.95	367.	4.83		
142.	6.75	369.	11.50		
143.	2.25	370.	6.10		
145.	1.60	371.	6.75		
146.	6.15	379.	2.70		
147.	17.10	380.	2.93		
149.	5.17	384.	8.80		
153.	2.00	385.	7.00		
155.	27.25	388.	5.00		
156.	4.50	396.	8.10		
З місячних вкладок			1.451.64		

РОЗХІД:

Посмертне по бл. п.:

Гелина Сулима, в. 98	32.00

Розходи адміністраційні:

„Свобода" за друки	210.00
Оцінки грамот для стейт.	53.25
Платня розітника	125.00
Видатки канцелярійні	11.00
Разом	431.25

ЗІСТАВЛЕННЄ:

Готівка з кінцем міс. марта остала	17.647.51
Прихід за квітень	1.451.64
Разом	19.099.15
Розхід за квітень	431.25
Готівка з кінцем міс. квітня остає	18.667.90

Зіставлення по фондам:

Фонд посмертний	15.119.64
„ адміністрац.	3.548.26
Разом	18.667.90

С. Ядловський, гол. пред.
В. Левчик, гол. касієр;
Р. Слободин, г. фін. секр.

КОЖДА КРАПЛЯ

БОРДЕНА МОЛОКА РІД А, МІСТИТЬ В СОБІ СПРАВЕДЛИВУ ВАРТІСТЬ, СУМЛІННУ ОПІКУ І ПРАВДИВИЙ ДОГЛЯД.

ПОСТІЙНЕ ЗУСИЛЛЯ Є ПЕРШИМ І ВИКОНУЄСЬ ЙОГО ВПОВНІ У ВИРОБЛЮВАННЮ СЬОГО РОДА МОЛОКА.

ЗАМОВЛЯЙТЕ МАСЛО І ЯЙЦЯ У ДОСТАВЦЯ МОЛОКА БОРДЕНА

BORDEN'S
Farm Products Co. Inc.
Telephone BERGEN 1127

ЗІЛЛЯ — ОТРУЇ

Блекота, або куряча сліпота.

Ся ростина роете побіля осель чоловіка; заввишки з аршин; величенькі руді квітки густо вкриті синенькими жидочками; головки тичечок зовсім сині; невеличкий овоч, завбільшки з горіха, ховається звичайно насподі чашечки квітки.

Всі частини блекоти дуже отруті, а найпаче корінь та насіння, котрі заподіють теж саме, що й дурман або й ще гірше. Не дурно кажуть про такого, що не-знать-що робить: наївся блекоти; не дурно її й курячою сліпотою звуть, бо від неї справді й кури і всяка инша птиця сліпне, та не тільки сліпне, а й зовсім гине. Ну, та се ще не дуже велика шкода, а от лихо — що вона чоловікові заподіює! Спершу від неї якось в очах миготить далі зовсім туманіє, потім чоловік куняє і йому ввижаються всякі страховища, а прокинувшись бігає та галасує, моя напісний; далі зовсім божеволіє, нарешті-так занепадає, що йому важко й руку підвести, а серце ледве-ледве стукотить, і безщасний умірає в лютій муці.

Оповім ще саме про ті пригоди, які декому од нез траплялися. Одного разу якісь чепопоїли в обіді замісць доброго зілля та листя блекоти: які багато зіли, ті незабаром сконали, якіж небагато, ті вичуняли, хоч і набралися чимало лиха, — кинулися читати так очей не підведуть, хтож силкувався розібрати, то прикладав до святого письма ка-зна-що; нишпік небораки тільки раз-у-раз суби витирали, кажучи, що по їх наче б-то мурашки бігають та лоскочуть. Один хлопець якось ненароком наївся її, так йому усе здавалося величенним: невеличка ломачка, що лежала на стежці, здавалася йому товстою колодою, і він все силкувався переступити її та так і не переступив, бо що-разу такечки підіймав свої ноги, що не вдержиться та й беркнине. Або теж: один лікар нараяв якійсь хворій два зілля в одному — купатись, а друге пити: в першому зіллі, як і треба було, була й блекота, але сердемна помилилася: стала його пити, а в другому купатись. Отже тільки випила, голова їй разом закрутилася, очі страшенно почервоніли, вся вона зашарілась, роспіла та роспустила навіщось свої коси, дали — зовсім роздяглася та й почала танцювати не памятаючи нічого й не чуючи, як її мати умовляла, а як випила вдруге, то вже зовсім збожеволіла і певно померла-б, колиб не зарятували, дізвавшись про ту помилку.

Але блекота і в пригоді стає: з її насіння бють олій, котрий запомагає добре проти опуху; олій сей зветься в аптеці блекотним маслом. Та й свіжий лист блекоти, потовчений з салом, так само запомагає.

В АМЕРИЦІ

Ремесло, фах і мову можна учитися почтою. 45 мінут денного школеняся дасть Вам спромогу вивчитися англійської бесіди протягом 3 місяців. Не знаючи її Ви не осягнете нічого в Америці, а знаючи її, Ви будете чутися в дома. Ми гарантуємо, що по упливі 3 місяців від дня вписанняся в нашу школу, Ви будете говорити, читати і писати по англійськи. Пробну задачу і поробниці висилаємо за 10 центів, грішми або марками. Можна і канадійськими. Адресуйте (2)

First American Preparatory School,
525 W. 47th St., Dept. 46 New York

УВАГА! БАРОН, Н. ДЖ. ПОЗІР!

Заходом Укр. Нау. Муз. Товариства в Бейон, Н. Д., відбудесь

В СУБОТУ, 12. МАЯ 1923 Р.

в Лейбор Лайсіюм гали, 72 В. 25 ул.

ВЕЧЕР ПОШАНИ

посвячений великій памяти поетаїв розстріляних польською шляхтою в Чортові т. С. Мельничука, П. Шеремету та погибшого трагічною смертию о. І. Цепка, в програму входить новий драматичний нарис в 3-ох діях а 4-ох відслонах, уложений тов. В. Гібою п. з.

НАГЛИЙ СУД В ГАЛИЧИНІ

1-ша дія на Україні. 2-га: Боївка при роботі в Галичині. 4-та: В тюрмі. 4-та: Розстріл.

Програма: 1) Вступне слово Н. Н. 2) Наглий суд в Галичині, нарис в 4. діях. 3) Надгробна картина з рефератом. 08-09

Початок 7.30 вечером. Вступ 55 цнт.

Весь дохід призначений на політичних вязнів в Східній Галичині.

Робітники і Робітниці! Приходіть і кличте знакомих, а побачите як польська шляхта знущається над нашими братами в Східній Галичині.

КОМІТЕТ.

З ПОЧАТКОМ 1-го ЛИПНЯ

Зачнуть знову пускати іміґрантів зі старого краю.

Коли хочете проводити свою родину, не зволікайте а зверніться сейчас до:

BOSAK State Bank
Scranton, Pa.

Там дістанете чесну і певну приятельську обсугу при висилці гроший до краю, при закуплюванню шифкарт, в справах правних, нотарільних як також при вкладанню Ваших ощадностий на процент.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС"

політично-економічний тижневик що виходить в Галичині в Перемишлі.

Передплата 2 доляри річно

які треба посилати в реджістрованім листі під адресою:

UKRAINSKYJ HOLOS,
Peremyszl, East Galicia, Europe.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ЖИВИЙ НЕБІЖЧИК

(Оповідання з початку 16-сотих років).

(Продовження). (19)

— Недурний він і не маячить, — відповів Кость. — Деякі познаки вже давнійше казали мені підозрівати, що мій небіж тоді не погиб, та що також спалися дво отрокини. Як вони справді лишилися живі, то чомуж би не могти тепер показатися в Пятниках? Матвій же знає моїх здогадів, отже взяв їх за небіжчиків, що ходять.

— То неможливе, — запечатив ротмістр.

— Чи ви, пане ротмістр тямите, як то ми в ночи...

— Тямлю. Ми зблудили і трупів не знайшли.

— Ми не зблудили. Ми були на місци. Але трупів там вже не було. Трупів або хтось взбрав, або ті трупи були живі і вони самі встали, та відійшли. Я до того додумався зараз на другий день. Я досвіта пішов на місце і знайшов трупи, але заразом пять, тілько два. В ночи, коли я був з вами, ми їх не побачили, бо лежали під кущами.

— Але один із сих двох був ваш небіж, і ви поховали його, — сказав староста, підсміхаючися.

— Чи я знаю, кого поховали?

— Кость відповів. — Одяг був небожа, але лице було цілком спалене, недопізнання.

— Староста поклепав Костя по рамени.

— Знаєте, що я думав про цілу сю справу? — Про смерть вашого небожа і про похорон?

— Ну?

— Що ви зі мною грали фальшивими картами... Що ви надули мене. Я чув, що щезли три трупи і чув, що поховали Юрка Ярмицького з лицем таким, що й рідна мама буда би не пізнала його. Отже я гадав, що ви загадали спасти ребелізанта, устроївши подвійний наскок. Один на него самого, але такий, щоби він сам не потерпів; другий на підсланих вами опришків щоби усунути посідачів вищої і його тайни. Нещастє хотело, що при сім погиб Стефан Серединський. Потому, ви допомогли Юркови до побігу за границю.

Кость слухав уважно.

— Ще й тепер так думаєте?

— Тепер вже ні. Мене вже ес спантеличило, що ваш син звінчався з Ганускою. Тоді я погадав, що Юрко або справді погиб, або пізнійше помер, а гражицею і вп допевнилися, що Ганнуська вдова.

— Чи гадаєте, що я тепер допущу до того, щоби мій син втратив жінку і з жінкою такі два маєтки як Серники і Пятники?... Як би Юрко показався Ганусці... Він її перший шлюбний муж і вона все ще любить його...

— Тож то сміху було би!

Староста і ротмістр зареготали.

— Вже тепер регочете... Щоби то було пізнійше — Кость сказав з досадою.

— Щож ви тепер думаєте діяти? — спитав староста, давлячи сміх.

— Ви питаєте?! Ви, королівський староста питаєте, що я, я маю робити з ребелізантом проти королівського маєстату? Ви, маючи з собою ротмістра і десять драгунів?

— Ще не знати, чи він справді живий і чи він тут. Може Матвієви привиділося.

— Не привиділося. Впрочім оповідание Матвія сходиться з фактом, що трупи щезли і дечим, що я знаю від декого.

— Як то він, то ще не знаємо, де він. Насамперед треба розпустити звідуни.

— Чи звідуни можуть принести вість ліпшу, вдавились би всі чорти такою вістию!, як та, яку приніс Матвій? Пішов до замку. Він тепер в замку. Там його найлекше вхопити, очивидно наглим і неожиданим наскоком.

—Сумніваюся, чи він важивсь увійти до замку, як довго в замку ваш син. Вашого сина добре знаю. Хоч він любить Гануську, го він таки, як би Юрко віджив і прийшов по жінку, поступивсь би йому. Як би Юрко був в замку, то Стах вже був би тут.

Кость гірко усміхнувся.

— Ви замало знаєте мого сина. Знаєте, що дурень. Але ви ще не знаєте, який! Кажете, що він вже був би тут. А я кажу, що як би Юрко вернув, то Стах віддав би йому свою власну жінку, посадив би обоє за столом, сам присівсь би до них і пив би за здоровлє молодої пари. Бо той дурень дуже справедливий і побожний. Тішивсь би, що справедливість побідила, хоч би його коштом; що другий дістав назад свою жінку, хоч його коштом... Отже ви не думаєте нічого тепер робити?

— Як Юрко справді в замку, то або Стах приїде до вас ще сеї ночи, або когось пришле з тою вістию. Отже підождім. На всякий случай ротмістр зараз вишле гонця по другу. Таку велику, щоби мож було обставити ліс.

Один драгун сів на коня і повідав привести полусотню. Газдина пішла спати. Газда і його гості залили за столом і балакали попиваючи. З Пятник не приходив Стах, ні хто инший.

— Вашому гайдукови мабуть привиділося, — сказав староста.

— Не привиділося. Що він видів і чув, сходиться з сим, що я знаю. Тепер ще одно прийшло мені на гадку... Син сказав Матвієви, що завтра прийде нас сам, бо жінка недужа і до нас не вийде.

— Щож в тім дивного?

— Дивне се, що вона взагалі занедужала. То така здорова баба, що ніколи не вмре. Вона ще ніколи не була недужа. Раз вона сиділа при гостях. Нараз встала і сказала, що на хвилю мусить вийти. Пішла до спальні, гості далі забавлялися в гостинній. За якої пів години вона вертає, приступає до свого мужа і каже, сміючися.

— Ходи Юрку, подивитися, якого маєш сина!

— Гості гадали, що жартує. Але заразъ остовпіли, бо від спальні почули крик дитини... Така-то баба!

— Ми чули про се, — додав староста.

— Отже я не вірю, щоби вона занедужала. Як вона справді лежить, то лише дурить свого мужа. Скажіть, на що? Може справді Юрко вернув, сповістив її про се і вона, щоби Стаха держати з далека від себе, нагло захоріла.

— Або може,—додав по хвилі, — вже в втікла з Юрком?

— Стах затаїв би се перед вами?

— Може сам ще не знає, куди вона повілася, що з нею сталося. А може... Ви мого сина ще не знаєте... Може він боїться, щоби я не зробив якої авантури, отже таїться зі своєю втратою. Або боїться стати посміховищем у людий, отже взагалі ніком уне скаже, що з нею сталося... Або, ха, ха, ха... Той дурень до всего спосібний! Може вона дома, очивидно здорова і Стах відступив спально Юркови. Сам пильнує, щоби хто не наскочив на ворохобника.

— Таке хиба не миелиме, хоч би ваш син не знати який дурний був. Можливе хиба се, що Юрко взяв жінку без дозволу або й з дозволом вашого сина і втік. В такім случаю я непотрібно післав за драгунами. Як Юрко втік з Ганускою, то вже буде за десятою водою, за сорокою горою.

— Я мушу зараз знати, що там сталося, — Кость крикнув, — до завтра не видержу!

— Пішлете кого?

— Тепер в ночи ніхто не піде. Матвій безпечно розказав і другим про своє видіннє. Вже ціле село знає, що в Пятниках ходять мерці. Ніхто за жадні гроші не піде. Сам поїду.

— Може би справді? Але як би поїдете, то добре було би, щоби разом з вами поїхав ротмістр і обсадив драгунами вороти. Як Юрко в замку, то возьме його.

—Драгуни не поїдуть. Як вже чули, що там ходять небіжчики, то ніяка сила не затягне їх під замок.

—Коли ваш гайдук прийшов, — сказав ротмістр, — то мої драгуни вже всі спали.

— То їдіть заалярмуйте їх, — приказав староста. — Але без гамору.

(Дальше буде).

NGL NORTH GERMAN LLOYD

КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ

для Ваших приятелів і родини на Україні через БРЕМЕН.

Уповноважена лінія українським урядом для еміґрантів.

За тикетами і другими інформаціями пишіть до

NORTH GERMAN LLOYD

14-16 PEARL ST., NEW YORK

або до котрого небудь уповажненого агента.

ЗАХОВАЙТЕ СЮ НАЛІПКУ

УЖИВАЙТЕ

MAGNOLIA

STAR MILK

У СВОЇЙ КУХНІ ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ

ЗАХОВУЙТЕ НАЛІПКИ НА ВАРТІСНІ ДАРУНКИ

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС Ю ІЛЮСТРОВАНУ ЛІСТУ ПРЕМІЯ.

„Заховувати налїпки випадучеться"

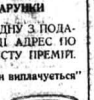

ЗАХОВАЙТЕ СЮ НАЛІПКУ

НА УКРАЇНУ

WHITE STAR LINE

Ню Йорк, Черборґ, Саутгамптон

Majestic . . . May 12, June 2, June 23 (найбільший в світі корабель)

Olympic . . . May 19, June 9, June 30

Homeric . . . May 26, June 16, July 7

Скоро получення до Балтійських портів.

AMERICAN LINE

До Плимут, Шерборґ і Гамбурґ

Minnekahda (3rd class) . . . . May 10

*Manchuria May 24; *Mongolia June 7

*Тарші, нові третої кляси кабіни.

Получення на другій стороні до Балтійських портів.

RED STAR LINE

Ню Йорк, Плимут, Шерборґ, Антверп

Belgenland May 16; Lapland May 30

Zeeland May 23; St. Paul June 6

Добрий харч. Осібні кабіни. Умірковані ціни для Ваших приятелів приїзджуючих до Америки. По інформації вдаватись до місц. агентів або до:

PASSENGER DEPARTMENT

No. 1 Broadway, New York

НЕ ТЕРПІТЬ ВІД ревматизму, невральґії, суставових болів, болі в грудях, мускулах.

Натріть трошки

PAIN-EXPELLER

болячі місця аж доки не почуєте теплоти в шкірі— а лагідна пожадана пільга скоро прийде. Правдивий Pain-Expeller має АНКОР торговельну марку.

ГРАМОФОНОВІ

РЕКОРДИ

суть в нас все в великім виборі. Завітайте у свободний час послухати їх. Вибирайте тілько ті, котрі ліпше подобаються Вам. Як що ми недогоднимо Вам — наша вина.

Відслухіть Вам вибір, Завітайте або пишіть за новим катальогом

РЕКОРДІВ

Рекорди з опер, народні пісні і танці. Також великий вибір українських і російських рекордів. Маючи фонограф, Ви можете мати радість і хвіль коли грасте нові рекорди.

БІЛЬШИЙ ВИБІР

ҐРАМОФОНІВ РІЖНИХ МОДЕЛІВ І ВИРОБІВ

Замовлення висилаємо почтою як також рекорди за висилапою до всіх місц Злучених Держав. Пишіть по наш безплатний катальоґ.

РОЗДАВАННЄ ДАРУНКІВ ПРОДОВЖЕНЕ

EUROPEAN PHONOGRAPH CO.

10th STREET & AVENUE "A"

NEW YORK

ДЕЩО ПРО КОМАХИ-ШКІДНИКИ

Хруш.

Се всякому знайомий жук: надкрила його руді й недосягають кінця тіла, яке зісподу чорне й на кінці наче в ріжок загостерене. Як же придивитись краще, то можна побачити, що й вусики його инші, ніж у других: короткі, а далі мов ті лопаточки, широченькі.

На прикінці весні, як уже зовсім розіветься усяке дерево та инша рослина, инколи побачиш, як хруші починають вилазити з землі та мерщій сідати на лист дерева, котрим вони годуються. Як же їх вони опинилися вземлі? Чи не залізли вони в землю ще з осени, ховаючись від зимніх морозів? Ні, ці, що повилазили, ще ніколи на світі не жили, та й жити їм зосталося зовсім небагато: вони живуть на світі тільки два місяці і в кінці свого життя не зариваються в землю, а кладуть тільки туди свої яєчка, та після цього хутко й конають. З яєчок же виплоджуються жуки в самій землі, а потім звідти тільки вилазять. Кожда самиця кладе коло 80 яєчок, тільки не в одному місці усі, а в двох, або в трьох місцях, та й не просто на землю, а в саму землю, на глибині четверти аршина, або й більш. Для цього вони щиро працює своїми ніжкхами, зариваючись й сама все глибше, а далі просвердле ще більш землю тим ріжком, що на кінці тіла, та й ховає туди яєчка. Після цього хруші хутко й заґибають, бо їм же нічого пеклуватись про свою молодь,— ті й самі дійдуть до зросту. Тижнів через шість з яєчок вилазять маленькі гробачки; спершу живуть вони укупі, гризучи там тоненькі корінці, а потім, коли цієї їжи не стає, — розлазяться під землею й кождий дбає про себе нарізно. Маючи й, сіваючи на землю, миттю по-скрізь багато смачної їжи, гробачок росте хутко й робится вже справжнім гробаком, якого теж всякий знає, — сам білий, а головка й ніжки бурі. У повним зрості він буде в вершка завдовжки та з мезинця завтовшки, й тоді має такі міцні кліщі, що гризе ними не тільки тонкі корінці, а навіть й корінь дерева. Такий робак тим більш зашкоджує, що живе в землі аж три роки, обертаючись далі у жалечку; із неї місця через два виходе справжній жук, котрий всю зіму зостається ще в землі, вилазячи звідти тільки весною четвертого року. От воно й виходе, що коли якого року їх було багато, то треба знову сподіватися сили їх тільки на четвертий рік.

Як й всяка инша комаха, хруші, иноді розпложуються занадто й тоді вже надзвичайну шкоду роблять. Раз траплялося, що вони в одному місці зібралися величенною хмарою і, сіваючи на землю, миттю поскрізь увесьх хліб, а дерево так обголили, що воно скрізь наче зімою, стало безлисте; дуже багато понабивалосьі їх навіть в хати, й вони й там все нівечили, що їм на очі попалося. Лихо таке сколось, що й їсти після їх не стало чого, й люди вже мусилибратись за своїх ворогів, пекли їх й їли, — бо гробак чоловік не вживати не у такій пригоді? Самий хруш робить не таку ще шкоду, як його гробак, що гризе корінь усякого зіля та дерева, бо як корінь знівечитця, то й вся рослина мусить загинути. Трапляється иноді бачити, як на хлібові спершу лист починає жовкнути, а потім й все стебло хиріє й навіть падає додолу — отто-ж то й є робота цего шкодливого гробака, якого иноді напружається такого багато, що такечки увесь хліб й знівечится. За границею, де він найпаче шкодить, мають гарний звичай вибирати його, то одного разу набіра ди його на десятині більш 150 тисяч. Хіба-ж, справді, такя єдина не занапастить усього хліба! Як же долізуть ці гробаки до дерева, то й того не пожалують: спершу, поки малі гризуть тонкі корінці, а потім вже хапаються й за товсті. Тоді попереду починають схнути самі гілки, а далі потроху й все дерево. От-же дознаймось тепер, як збутись цього лютого ворога?

Найкраще губити самого жука, збираючи його, але тільки раннім ранком, або усаму спеку, коли він стає млявий й нерухомо сидить зісподу листу. В таку добу його легко зтрушувати з дерева й він, падаючи додолу, не хутко підійметься. Тоді його чавлять або, краще, зібравши в рядно, обливають окропом та віддають на зїдень птиці та свиням, котрі його їдять смакуючи. Але се треба робити з самого початку, як тільки зявиться хруш та не встигне ще покласти свої яєчка, — тоді він загине зо всім своїм осоружним нащадком. Коли робити се щороку, то такечки можна хутко й зовсім його вигубити.

Усякий уважив, що в оранку завжди збирається багато гробака та иншої птиці, котрі иноді так й слідкують за плугом, — то-ж вони й видзьобують тих гладких гробаків хруща. Курки, качки, индики та свині — теж залюбки їх їдять, а через те дуже добре й їх виганяти у оранку в поле, на вигубу того гробака. Добре ще й морозу наслати на його. Для цього треба яко-мога раніш та глибше орати поле тоді пізні заморозкиї самі чимало його згублять.

ДРУКАРНЯ

УКР. НАР. СОЮЗА „СВОБОДА"

приймає замовлення на друкування тікетів, розкидок, афішів, членських книжочок, статутів, книжок, коверт і листових паперів для Братств, Товариств і Сестрицт, часописів і всіх инших річий, що входять в склад друкарських робіт.

РОБОТУ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

Проситься всі відділи У. Н. Союза удаватися зі всякими замовленнями до своєї власної друкарні на адресу:

"SVOBODA"

83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ

в гарній околиці близько Ню Йорку. Нові доми на всті місячні сплати. 3 румів $1350 — $300 готівкою; 4 румів $1575. — $400 готівкою; 5 румів $1800 — $500 готівкою. Вода, газ, електрика. Школа, церква і цвірки на місці. Пишіть або завітайте до:

ГРИГОРАК І МЕШКА.

520 E. 6th Street, New York, N. Y.

ФАРМА 60 АКРОВ, з чого 16 акрів грубого ліса, будинки як нові, дім на 7 кімнат з кладовою і пивницею, 6 коров, 2 коні, 2 свині, 500 курий, засів, машинерія, сепар, ріка, вода рівнина і без камінь, при твердій дорозі. Ціна за все $2.600, готівкою $1.000. Хто купить за готівку, той дістане за $2.200. Спробуйтеся через випад до праці. 04-08

PAULO KUTINSKIY,

263 Ave. B, bet. 15 & 16 St., 3rd floor, New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

Фарма 160 акрів, дім на 10 кімнат, другі забудування, 11 коров, 2 вітки, 2 коні, 300 курий, 500 курчат, гуси, качки, машинерія, недалеко міста, школа при фарм. Ціна $4500, готівкою $2000. 04-09

Фарма 75 акрів, дім на 8 кімнат, стодола і другі забудування, 3 коровн, 1 кінь, 150 курий, 400 курчат, машинерія, дві милі до міста, школа при фарм. Ціна $2100, готівкою $700.

PETER OWDY,

194 Avenue A, близько 12-ої улиці, Нью York City

ФАРМА В НЮ ДЖЕРЗИ, близько Ню Йорку, 200 акрів, 25 акрів будівняного ліса, решта під пашуном, великий сад, ріка, озеро, дім на 12 кімнат, велика стодола і богато других будинків, 35 голов худоби, 5 коний, 2 мули, 500 курий, богато курчат, гуси, качки, індики, бадерки, 2 гасолінові вилежі, автомобіль, молотівка і богато другої машинерії потрібної на великій фармі, недалеко міста, школа при фарм. Ціна $14.500, готівкою $4.000. 04-10

M. PISARKO,

429 E. 5th Street, New York City

ROYAL MAIL

Часті рейси через

НЮ ЙОРКОМ І ГАМБУРГ

на нових великих чудових „О" кораблях. Модерні під кождий оглядом.

OHIO, ORCA, ORDUNA, ORBITA

До Европи ЦІНИ З Европи

2-га кл. 3-та кл. 2-га кл. 3-та кл.

ГАМБУРГ

$130.....$103.50 $130.....$102.50

КИЇВ

$150.....$116.50 —.....$116.50

ХАРКІВ $116.50 —.....$116.50

Шіковито приватні кабіни в 3-ій класі

ВАЖНЕ! Не тратіть часу купити шифкарти для Вашої родини з Европи. Но вашої отвирається 1-го липня.

Голосіться до агентів або

The Royal Mail Steam Packet Co.,

26 Broadway, New York City

Читайте українські книжки і газети, бо часте читание веде до просвіти, а просвіта — се сила.

Пишіть по цінник книжок до

"SVOBODA",

Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НОШУЮЮ старшого хлопця, котрий би хотів робити на фарму коло курий. Платня після умови. Голоситися до: Theodor Kowalsky, R. F. D. 4, Millville, N. J. 08-09

КОНКУРС.

Українська жіт. парохія св. Михаїла в Бутлер, На поміжнє дякочителя від 15 мая, котрий умів би основні проводити хор, устроювати представлення і учити дітий. Добра рекомендація потрібна. Платня після умови. Голоситись на адресу: St. Michael's Church, 30 Hazen Ave., Butler, Pa. 03-09

ФОРНІЧІ за 4 румів дешево на продаж. Можна замешкати на місци. Добре для двох сувбєв. 320 Bergen St., Brooklyn, N. Y. (1 поверх на ліво). 06-11

НА ПРОДАЖ МЕБЛІ з мотирох кімнат; ясне фронтове помешкання, можна винаймити за $14 місячно. Голоситися до: Mr. Malowsky, 600 E. 14th St., Room 5, New York, N. Y. 05-08

НА ПРОДАЖ

dry goods шлор з рамою великими кімнатами. Інтерес між Славянами. Добре виробленний. Продаєсь по причині виїзду. Ціна на два літа. Рент $25. Голоситися під число 07-09

314 Seventh St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ

candy, cigar and stationery склеп.

Добре виробленний інтерес.

Продається по причині других інтересів. Голоситися під ч. 05-08

448 West 19th Street,

New York City.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З БРУКЛИНА, НОРТ САЙДУ І СУСІДНІ ДІЛЬНИЦІ.

Отсим маю честь подати до відома Українцям замешканим на North Side і околиці, що свою

ГОСТИННИЦЮ (РЕСТАВРАНТ)

переніс ся зпід ч. 54 Kent Avenue

ДО ВЛАСНОГО ДОМУ ПІД Ч.

51 KENT AVENUE.

Окрім реставрациї маю на складі всякі дозволені холодні напитки.

Повідомляю також, що винаймаю помешкання у власних домах по дуже умірковних цінах.

Дорогі Земляки! Тут на вільній земли Вашингтона ми маємо нагоду бачити, як другі народности єднаються і розвивають свій свого, а тільки в нас нема єдности і поперти. Тож повідомляємо Вас дорогі земляки о переселенню інтересу, маю надію що Ви мене попрете в моїм бізнесі. За скору і чесну услугу ручу. Памятайте на клич: „Свій до свого!"

ІВАН БАЛКО (син Андрея).

STAMPING!

Маємо на складі всякі стемповані річи: зрестчики, до гафтовання як: Обруси, Рушники, Простирала, Фрески для дітий, Фіранки, Скафси і т. п. Прибори до вишивання; канва, Нитки D. M. C., Шовк до гафтовання і на Скатри, фрепзелі і тріпки до українських строїв. Для Братств і Товариств котрі улаштовують Базари і ґиґрайки, маємо много дуже гарних річий, котрі надаються на то цілі. Адреса:

EUROPEAN BAZAR,

168 E. 4th Street, New York, N. Y.

Мущини! Хороніть себе перед всіма заразливими коробами

SANYKIT

Окорона для мущин Дає повну охорону

Велика рурка 35 цент.

Кн. (4 ч.) $1.00

У всіх аптиках або у Sanykit, Dept. B, 92 Beekman St., New York

Пишіть по циркуляр

КАТАР МІХУРА

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН

як легких, долудка, нирок, печінки, кишок нервових недуг, висіленнє нерви, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги.

Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 ST., NEW YORK

Межи 4th Ave. і Irving Place

Години від 9 рано до 8. вечер.

В неділі від 9. рано до 4. попол.

Український Лікар С. КАУФМАН хронічні і внутрені слабости

111 EAST 7th ST., NEW YORK

Принимає від 1. до 3.30 веч.

Новий адрес: Astoria, L. Ai.

486 6th AVENUE, ASTORIA, L. I.

Принимає від 9.30 рано до 12. пол.

Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

Спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

304—2nd AVENUE,

межи 17-ою і 18-ою улицею

NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 1852 Stuyvesant

В. Білинський.

В ПОВОРОТІ НА БАТЬКІВЩИНУ.

(3)

З якимсь документом, найкраще командировоєнним треба йти в „політотдел" (політичний відділ на місци бувшої жандармської охранки за-ра) і тут дістати пропуск. При тому оглядають документи, що повинні вилеґітимувати пасажира, хто він, звідкіля, за чим їде і чи важною є причина його поїздки? Дуже часто не признавали важною і причину поїздки. Тому найкраще було їхати не в особистій справі, післанцем, командированим, в справі чи якоїсь інституциї чи службовій. Остаточно якогось документа, що уповажнюваби до їзди в неособистій справі, найти було не тяжко, в крайному разі, за гроші, наслідком чого більшість пасажирів їздить за „общественними і казьонними" ділами, полагоджуючи при тому особисті.

Та найтяжше було дістатися до середини ошого політотдела. Тисячна товпа щодня довгими хвостами підїждала свої черги перед дверима відділу. В найкращому разі тиждень треба було стратити, поки вдалося допхатися до середини і дістати пропуск. Були такі, що ночували на улици перед брамою (була ще весна), щоб швидче тільки добитися цілі. Хто зі щасливців „в поті чола" добився пропуска, той мусів з ним йти ще в „пропускной пунк", де при такій-же тисячній товпі, доводилося ще пару днів присвятити, щоб дістати печатку на пропуску і карточку до мілетної каси. Тоді доперва після двохтижневого майже чекання перед дверима і обивання боків, мучник такий дістався в касі білета.

Три дні ждав я в хвості під брамою своєї черги. Лячно ставало на душі на згадку, що прийдеться так чекати ще півтора тижня. На щастя познайомився я в клюбі з одним Галичанином, що служив за писаря в політвіділі. Той взявши в мене командировку, за один день залагодив мені це, що коштувалоб мене кількадневної муки. Купивши негайно білета до Київа (дальше не давали), з початком червня кинув я Харків. Був найвищий час, бо з 200.000 рублів за два тижні пустив я 50.000, а з решою повинен був добиратися до кордону. При тому скажу, що весь час в Харкові жив я сухарями і теплою водою. Чотири рази тільки вдалося було мені з'їсти обід в харчівни Всеукраїнського Центрального Вон. Комітету. Обід був добрий, бо з двох страв, при чому друга була м'ясна. Ци тут декотрі члени Виконавчого Комітету як теж його службовці. Фунт хліба в вільній торговлі коштував в той час 4000 рублів.

При виїзді з Харкова прилучилось до мене до подорожі двох Галичан: один вахмайстер від жандармерії, що повнив тут, саму службу при українській владі в Галичині і один фельдфебель. Оба старші симпатичні наші землячки, що з любови до батьківщини, на загальний клич, кинули свою рідню і пішли битись за рідний край. Натомившися в більшевицькому пеклі, забажали конче вернутися до дому. Так як і я, дістали командировки, один до Жмеринки, а другий до Кам'янця - Подільського. При кордоні думали якимсь способом перебратися на ту сторону. З ними їхав я цілу дорогу аж у Галичину.

З Харкова до Київа ходив в той час пасажирський поїзд тричі на тиждень. Два-три криті вагони, решта товарні, творили поїзд. В возах тих було страшенне переповнення.

Коли зважити совітську транспортну руїну, то поїзд йшов доволі добре. За добу були ми через Суми, Бахмач в Київ. На стаціях стояли дуже коротко. Хоча помало, зате постійно їхали вперед.

Під Бахмачем була нам маленька пригода: Батько Махно пройшов зі своїми відділами вперед поїзду. За ним гналась більшевицька кавалерія. Очікували бою і тому спинили поїзд. По пів годинному чеканню рушили ми далі.

З дооколичних видів найкращі попадали на Чернигівщині. Просторі ниви з зеленими листовими лісами і ухотними гаями, сильно пригадували галицькі краєвиди. Нема тут безкрайого томливого а лисого степу, по якому, як оком далеко кинути, не видно ніде ні одного деревця. Зелені простори густо уквітчані тут листовим деревом, а струнні і височенні тополі, гордо виринавші спомиж иньших дерев до неба, здалека вказували, в якому саме місци потапає заховане в зеленому морю село.

До Київа приїхали ми в ночі.

В Київі.

Американський читач напевно уявить собі, що стація столиці України, Київа, це велічава гарна будівля, як це личить „матері українських городів". Але думаючи так він дуже помилився. Деревляний, партеровий, довгий, старий-престарий будинок, з ріжними закармарками в середині — це є стація Київа. В додатку забруджена, занехана в найвищому степені, понищена в середині, робила вона враження якогось хліва. Враження це степенували десятки пороскидуваних попід лозі мов мертвяки, сплячих пасажирів, брудних обдертих, вкритих якимсь передпотовим лахміттєм з подорожними мішками поруч і снувавшися поміж ними такіж самі фігури, яких сон не звали з ніг.

Переночувавши в кутку на стації, пішов я ранком зі згаданими двома товаришами подорожі в місто на розвідини. З Харкова мав я дві адреси до місцевих Українців. В них повинен був я порадитися відносно дальшої своєї дороги. По дорозі приглядався містови.

Сумне, пригноблене видалось воно мені тепер. По головних улицях, як хрещатику, фундуклївській, Великій Володимирській рух дуже малий.

В Харкові був більший. Широкі улиці з величавими гарними будівлями, неначе в смутку тужили за чимсь втраченим і очікували його повороту. Гарні колись склепи, світили тепер порозбиваними вікнами, позатлуваними папером і позатиканими ганчірєм. В декотрих з них роскватирувалися червоноармейці. Трамвайного руху не було. По рогах улиць спинювалися прохожі і читали порозліплювані свіжі газети. Не спідавши нічого, став я оглядатися за якоюнебудь реставрацією. Дарма, бо не знайшов, а як опісля мені пояснили, і не міг найти, бо такої в цілому місті не було. Перекунти щонебудь можна було хіба на ринку, як в Харкові, або в декотрих приватних, а знаних домах.

(Дальше буде).

ОДНАКОВА ЦІНА КАРТ КОРАБЕЛЬНИХ ТАК З НОВОГО ЙОРКУ ЯК І З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, ПА.

Тінет колійовий з Філядельфії до Ню Йорку платить компанія.

СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ ПАШПОРТИ КАРТИ КОРАБЕЛЬНІ ПЕРЕСИЛКА ГРОШИЙ

РОДИЧІ!! Заки відпоєтесь до Фірми, котрі іменуються Українцями Тільки дивіться, що мабуть родились не Україні, або ви такиж, що заборгато обіцяють, удайтесь устно або письмово до нашої Вам від ЛІ ПРАВДИВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НОТАРІЯЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ, яка находиться у власній будинку і полагоджує всякі згадані справи, найтаньше, найскорше і найдешевше гарантією.

T. J. HRYCEY & CO.,

329 S. 4th ST., PHILADELPHIA, PA.

ПОЛЬСЬКЕ ПРОТЕСТУЮЧЕ ВІЧЕ У ЛЬВОВІ

У Львові відбулось віче Поляків для запротестування проти виконання смертного присуду на прелаті Буткевичу. Першу промову виголосив д-р Боровец, почім ухвалено через аклямацию ряд революцій між якими поставлено домагання виключення польських комуністичних послів зі сойму і віддання їх до диспозиції суду. Крім цього промовляла польська сенаторка п. Шебеко, та кс. Садовскі. По вічу уформувався маніфестаційний похід, який спинився перед будинком „воєводства". По промові воєводи Грабовского, якому вручено резолюції, похід розвязався.